

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH

Gultekdi, Pune 411 037.

BOARD OF ARTS & FINE ARTS STUDIES

SHRI BALMUKUND LOHIA CENTRE OF SANSKRIT AND INDOLOGICAL STUDIES

श्री बालमुकुंद लोहिया संस्कृत आणि
भारतीयविद्या अध्ययन केंद्र

Tel : 24403000, 24403007

Fax : 91-20-24266068, 24266701

Sadashiv Peth : 1242, Sadashiv Peth, Pune - 411 030.

Tel. : 020 - 24454866, 9112249005

Website : www.tmv.edu.in

E-mail : tmvskt@gmail.com, sanskrit@tmv.edu.in

संस्कृत पारंगत (एम्.ए.) नियमित (संकेतांक ०३)

कालावधी	: चार सत्रे (२ वर्षे)
पात्रता	: संस्कृत विशारद /कोणत्याही शाखेतील पदवीधर
शुल्क	:

वर्ष	पुणे केंद्र
प्रथम	रु. ३३,५००/-
द्वितीय	रु. ३५,५००/-

माध्यम : मराठी (शिकविण्याचे माध्यम मराठी राहिल. परंतु उत्तरे संस्कृत, मराठी, इंग्रजी आणि हिंदी यांपैकी कोणत्याही भाषेत लिहिली तरी चालेल)

श्रेयांक (क्रेडिट्स) : प्रत्येक सत्रात २० (एकूण ८०)

* सूचना - प्रस्तुत अभ्यासक्रमात अंतर्गत परीक्षेकरिता राखीव गुण विद्यार्थ्याने त्या त्या सत्रात तो विषय शिकत असताना मिळविणे अपेक्षित आहे. अंतर्गत परीक्षांना विद्यार्थी अनुपस्थित राहिल्यास अथवा किमान गुण विद्यार्थ्याने न मिळविल्यास त्याला एका स्वतंत्र सत्राच्या कालावधीत या अंतर्गत परीक्षांना पुन्हा बसावे लागेल. पुढील सत्रात आधीच्या सत्रातील राहिलेल्या अंतर्गत परीक्षा एकत्रितरीत्या देता येणार नाहीत.

संस्कृत पारंगत प्रथम सत्र (एकूण श्रेयांक - २०)

या सत्रात पहिले चार विषय अनिवार्य असून त्यामध्ये तीन मुख्य अनिवार्य विषयांचा (Core Mandatory) आणि संशोधन पद्धती (Research Methodology) या एका विषयाचा समावेश आहे. विद्यार्थ्यांना वैकल्पिक विषय (Core Elective) म्हणून वेद, व्याकरण, दर्शने, साहित्य, साहित्यशास्त्र आणि आयुर्वेद दर्शन यांपैकी एका गटाची विशेष अभ्यासाचा विषय म्हणून निवड करता येईल. प्रथम सत्रात निवडलेला गट चतुर्थ सत्रापर्यंत बदलता येणार नाही. त्या त्या वर्षी चालू होणारे गट विभागातर्फे सांगण्यात येतील. सिद्धांत (Theory) आणि प्रात्यक्षिक (Practical) या विषयप्रकारानुसार गुणांचा निर्देश केला आहे.

Programme Details

अ.क्र	प्रकार	विषयाचे नाव	श्रेयांक	अंतर्गत गुण	सत्रांत गुण	संकेतांक
१.	मुख्य अनिवार्य	भाषाकौशल	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3101
२.	मुख्य अनिवार्य	स्वप्नवासवदत्त	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3102
३.	मुख्य अनिवार्य	पञ्चदशी	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3103
४.	मुख्य अनिवार्य	संशोधन पद्धती	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3104
५.	मुख्य वैकल्पिक	वेद-१ (ऋग्वेदसूक्ते)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3105
		व्याकरण-१ (अष्टाध्यायी)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3106
		दर्शने-१ (छान्दोग्योपनिषद्)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3107
		साहित्य-१ (सौन्दरनन्द)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3108
		साहित्यशास्त्र-१ (भामहाचा काव्यालंकार)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3109
		आयुर्वेद दर्शन-१ (आयुर्वेदाचा प्राचीन इतिहास)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3110

संस्कृत पारंगत द्वितीय सत्र (एकूण श्रेयांक - २०)

या सत्रात पहिले तीन विषय अनिवार्य (Core Mandatory) आहेत. प्रत्यक्ष कार्यानुभव (OJT) हा चौथा विषय असेल. विद्यार्थ्यांनी विशेष अभ्यासाचा विषय (Core Elective) म्हणून ज्या गटाची प्रथम सत्रात निवड केली असेल, त्याच गटातील विषय या सत्रातही घ्यावा लागेल. तसेच सामान्य (Generic) विषय म्हणून भारतीय ज्ञान परंपरा या विषयाचे अध्ययन करायचे आहे. सिद्धांत (Theory) आणि प्रात्यक्षिक (Practical) या विषयप्रकारानुसार गुणांचा निर्देश केला आहे.

अ.क्र	प्रकार	विषयाचे नाव	श्रेयांक	अंतर्गत गुण	सत्रांत गुण	संकेतांक
१.	मुख्य अनिवार्य	वैदिक साहित्य	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3201
२.	मुख्य अनिवार्य	किरातार्जुनीय	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3202
३.	मुख्य अनिवार्य	साहित्यशास्त्राचा इतिहास	२	५० सिद्धांत	--	25R3203
४.	मुख्य अनिवार्य	प्रत्यक्ष कार्यानुभव	४	१०० प्रात्यक्षिक	--	25R3204
५.	मुख्य वैकल्पिक	वेद-२ (शतपथब्राह्मण आणि आपस्तम्बश्रौतसूत्र)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3205
		व्याकरण-२ (पस्पशाह्निक)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3206
		दर्शने-२ (वैशेषिकसूत्रे)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3207
		साहित्य-२ (मुद्राराक्षस)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3208
		साहित्यशास्त्र-२ (भरतनाट्यमञ्जरी)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3209
		आयुर्वेद दर्शन-२ (आयुर्वेदाचा अर्वाचीन इतिहास)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3210
६.	सामान्य	भारतीय ज्ञान परंपरा	२	५० सिद्धांत	--	MIKS25

संस्कृत पारंगत तृतीय सत्र (एकूण श्रेयांक - २०)

या सत्रात पहिले तीन विषय अनिवार्य (Core Mandatory) आहेत. संशोधन प्रकल्प (Research Project) हा चौथा विषय असेल. विद्यार्थ्यांनी विशेष अभ्यासाचा विषय (Core Elective) म्हणून ज्या गटाची प्रथम सत्रात निवड केली असेल, त्याच गटातील विषय या सत्रातही घ्यावा लागेल. सिद्धांत (Theory) आणि प्रात्यक्षिक (Practical) या विषयप्रकारानुसार गुणांचा निर्देश केला आहे. संशोधन प्रकल्प हा विषय घेतल्यास सदर प्रकल्पाचा अहवाल तपासून घेण्यासाठी (Plagiarism Checking) रु. ५००/- हे शुल्क स्वतंत्रपणे भरावे लागेल, याची नोंद घ्यावी.

अ.क्र	प्रकार	विषयाचे नाव	श्रेयांक	अंतर्गत गुण	सत्रांत गुण	संकेतांक
१.	मुख्य अनिवार्य	चम्पूभारत	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3301
२.	मुख्य अनिवार्य	अभिज्ञानशाकुन्तल	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3302
३.	मुख्य अनिवार्य	दर्शनशास्त्राचा इतिहास	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3303
४.	वैकल्पिक	संशोधन प्रकल्प	४	१०० सिद्धांत	--	25R3304
		वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3305
५.	मुख्य वैकल्पिक	वेद - ३ (पारस्करगृह्यसूत्र)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3306
		व्याकरण- ३ (सिद्धान्तकौमुदी अजन्त आणि भ्वादि)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3307
		दर्शने - ३ (ब्रह्मसूत्रे)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3308
		साहित्य - ३ (मेघदूत)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3309
		साहित्यशास्त्र - ३ (ध्वन्यालोक)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3310
		आयुर्वेद दर्शन - ३ (चरकसंहिता)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3311

संस्कृत पारंगत चतुर्थ सत्र (एकूण श्रेयांक - २०)

या सत्रात पहिले दोन विषय अनिवार्य (Core Mandatory) आहेत. तिसरा विषय विद्याशाखा विशिष्ट असणारा भारतीय ज्ञान परंपरेशी संबंधित आहे. विद्यार्थ्यांनी विशेष अभ्यासाचा विषय (Core Elective) म्हणून ज्या गटाची प्रथम सत्रात निवड केली असेल, त्याच गटातील विषय या सत्रातही घ्यावा लागेल. विद्यार्थ्यांना ५ आणि ६ या क्रमांकांचे विषय सोडून देऊन त्याऐवजी ६ श्रेयांकांच्या संशोधन प्रकल्प (Research Project) या एकाच विषयाची निवड करता येईल. त्याकरिता विभागप्रमुखांशी संपर्क साधावा. सिद्धांत (Theory) आणि प्रात्यक्षिक (Practical) या विषयप्रकारानुसार गुणांचा निर्देश केला आहे. संशोधन प्रकल्प हा विषय घेतल्यास सदर प्रकल्पाचा अहवाल तपासून घेण्यासाठी (Plagiarism Checking) रु. ५००/- हे शुल्क स्वतंत्रपणे भरावे लागेल, याची नोंद घ्यावी.

अ.क्र	प्रकार	विषयाचे नाव	श्रेयांक	अंतर्गत गुण	सत्रांत गुण	संकेतांक
१.	मुख्य अनिवार्य	नैषधीयचरित	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3401
२.	मुख्य अनिवार्य	तिलकयशोर्णव	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3402
३.	DS-IKS	प्राचीन भारतीय शास्त्रे	२	५० सिद्धांत	--	25R3403
४.	मुख्य वैकल्पिक	वेद- ४ (अथर्ववेदसूक्ते)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3404
		व्याकरण- ४ (वाक्यपदीय)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3405
		दर्शने- ४ (अर्थसंग्रह)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3406
		साहित्य- ४ (मृच्छकटिक)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3407
		साहित्यशास्त्र- ४ (रसगंगाधर)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3408
		आयुर्वेद दर्शन- ४ (सुश्रुतसंहिता)	४	६० सिद्धांत	४० सिद्धांत	25R3409

५.	वैकल्पिक	निरुक्त	४	१०० सिद्धांत	--	25R3410
६.		धर्मशास्त्र	२	५० सिद्धांत	--	25R3411
अथवा						
५.	वैकल्पिक	संशोधन प्रकल्प	६	१५० सिद्धांत	--	25R3412